

Звіт
про діяльність комунальної установи « Інклюзивно-ресурсний центр»
Чортківської міської ради у 2025 році

«Інклюзивно-ресурсний центр» Чортківської міської ради - це комунальна установа, засновником центру є Чортківська міська рада, уповноваженим органом управління ІРЦ - управління освіти, молоді та спорту Чортківської міської ради (далі –орган управління).

У своїй діяльності ІРЦ керується Конституцією України, Конвенцією про права осіб з інвалідністю, Законами України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про дошкільну освіту», «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні», Указом Президента України «Про активізацію роботи щодо забезпечення прав людей з інвалідністю», Постановою Кабінету Міністрів України від 12.07.2017 року № 545 «Про затвердження Положення про інклюзивно-ресурсний центр», зі змінами від 29.04.2022року №493, Статутом Інклюзивно-ресурсного центру Чортківської міської ради, іншими нормативно-правовими актами законодавства.

Комунальна установа «Інклюзивно-ресурсний центр» Чортківської міської ради обслуговує всіх осіб, які проживають на території Чортківської ТГ та на території Білобожницької ТГ, Заводської ТГ, Колиндянської ТГ та Нагірянської ТГ, з якими налагоджено співпрацю та співфінансування (відповідно до кількості дітей, проживаючих на території) шляхом укладення угод про передачу міжбюджетних трансфертів.

Робота ІРЦ спрямована на забезпечення права осіб з особливими освітніми потребами на здобуття дошкільної та загальної середньої освіти, в тому числі у закладах професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти та інших закладах освіти, які забезпечують здобуття освіти, шляхом проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку особи (далі комплексна оцінка) та забезпечення їх системного кваліфікованого супроводу.

У складі ІРЦ працюють - директор та 5 фахівців (консультантів):

- 2 практичних психологи;
- 2 вчителя-логопеди;
- 1 вчитель-реабілітолог;
- 1 вчитель-дефектолог-декретна відпустка;
- сестра медична та прибиральниця службових приміщень.

Вакантна посада фахівця (консультанта): дефектолог (олігофренопедагог).

Упродовж звітного періоду інклюзивно-ресурсним центром здійснювалась комплексна діяльність, спрямована на забезпечення своєчасної діагностики, корекційно-розвиткової підтримки та супроводу осіб з особливими освітніми потребами. Робота будувалася на принципах міждисциплінарності, доступності та індивідуального підходу.

ІРЦ здійснює свою діяльність з метою забезпечення своєчасної діагностики, корекційно-розвиткової підтримки та супроводу осіб з особливими освітніми потребами. Загальна кількість звернень включала запити щодо:

- проведення первинної та повторної комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку особи;
- отримання корекційно-розвиткових послуг;
- консультативної допомоги фахівців;
- участі у команді психолого-педагогічного супроводу;
- уточнення індивідуального маршруту розвитку та навчання особи.

Надзвичайно важливим є раннє виявлення особливостей розвитку дитини. Оскільки раннє виявлення проблем здоров'я дитини передбачає вчасне і оперативне надання допомоги дитині та її сім'ї, що безпосередньо впливає на зниження інвалідизації дитини в майбутньому. Завдання раннього втручання в системі роботи інклюзивно-ресурсного центру – це підвищення можливостей батьків розвивати та виховувати свою дитину, допомога родині та кожному з батьків знаходити й створювати власні ресурси, щоб справлятися з потребами дитини.

Проведення комплексних оцінок дозволило визначити найбільш характерні запити: порушення мовлення різного ступеня складності (артикуляційні труднощі, фонетико-фонематичні порушення, затримка мовленнєвого розвитку); порушення навчальної діяльності, пов'язані з труднощами уваги, пам'яті, просторової орієнтації, формуванням математичних і мовних компетентностей; порушення емоційно-вольової сфери та поведінкові труднощі; затримка

психічного розвитку; розлади аутистичного спектра – стабільне зростання кількості звернень для уточнення профілю розвитку.

У процесі аналізу роботи ІРЦ визначено такі ключові тенденції: зростання кількості осіб, які потребують довготривалого та комплексного супроводу; збільшення звернень щодо розладів аутистичного спектра та складних комбінованих порушень; високий запит на організацію інклюзивного навчання у закладах освіти; підвищення значущості раннього втручання та превентивної роботи.

Особи з ООП мають можливість соціалізації, розвитку своїх сильних сторін і талантів, подальшої інтеграції в суспільство, отримання професії. Тому, основне завдання інклюзивно-ресурсного центру - проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку. Результатом комплексної оцінки є:

- визначення особливих освітніх потреб (потреба в асистенті вчителя, адаптація чи модифікація навчальної програми, спеціальні корекційні засоби навчання, безбар'єрне середовище, тощо);
- визначення сильних та слабких сторін дитини;

- визначення оптимального освітнього маршруту (освітня програма дитини, корекційно-розвиткові послуги, тощо);
- забезпечення індивідуального підходу до кожної особи.

Тому, ефективна психологічна допомога, яка включає в себе корекцію розвитку, неможлива без ретельної комплексної діагностики. Практичні психологи ІРЦ мають можливість застосовування сучасних міжнародних сертифікованих діагностичних методик для комплексної оцінки різних сфер розвитку дитини, серед яких методики WISC-IV, LEITER-3, CONNERS-3, PEP-3, CASD. Дані методики розроблені спеціально для осіб з ООП, сертифіковані та адаптовані для України. Вони мають можливість:

- об'єктивно оцінити інтелект і його відповідність віковим нормативам (слабкі і сильні сторони розумового розвитку, труднощі в навчанні, розумова обдарованість);
- оцінити ефективність надання психолого-педагогічних, корекційно-розвиткових послуг особі, відслідкувати динаміку її розвитку;
- оцінити поведінкові прояви та здібності дітей, характер соціальної взаємодії, атипового спілкування, виявити соматосенсорні порушення та проблеми з увагою та безпекою;
- оцінити «зону найближчого розвитку» та скласти індивідуальну програму розвитку.

Використання банку методик дає надійний і точний результат, адже обробка отриманих даних відбувається автоматизовано на платформі GUINTI PSYCHOMETRICS.

Слід зазначити, упродовж 2025 року проведено комплексні оцінки розвитку особи за сертифікованими методиками з 102 особами:

- WISC-IV- 41, з них первинно -27 осіб та 14 осіб – повторно ;
- LEITER-3 – 46, з них первинно- 26 осіб, та 20 осіб – повторно;
- CONNERS- 1 особа- первинно;
- PEP-3 – 10, з них первинно -8 осіб та 2 особи -повторно
- CASD- 4 осіб первинно

Не менш важливою складовою КО є оцінка мовленнєвого розвитку особи, яку проводять вчителі-логопеди ІРЦ.

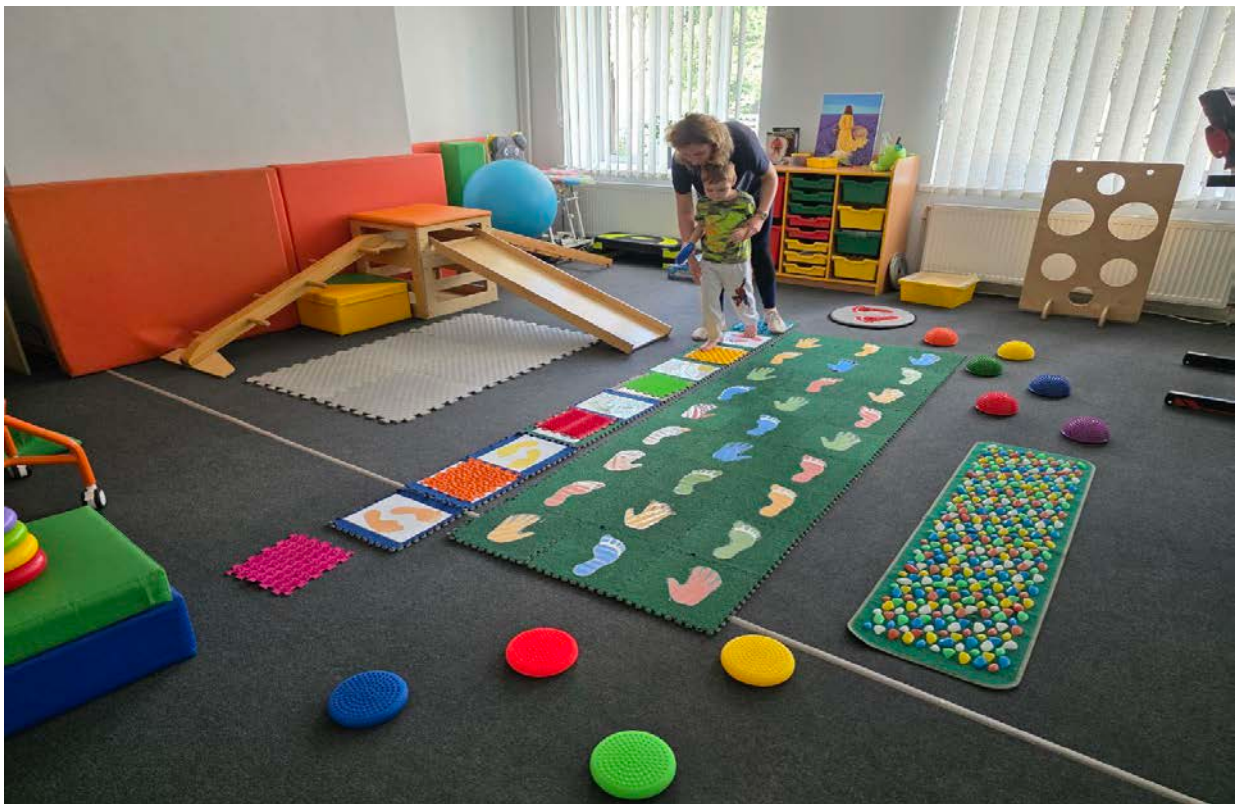

Корекційна діяльність спрямована на:

- подолання порушень усного і писемного мовлення;
- формування фонетико-фонематичної, лексико-граматичної сторін мови, зв'язного мовлення;
- розвиток мовленнєвої, загальної та дрібної моторики;
- розвиток усіх видів мовленнєвої діяльності (слухання, говоріння, читання, письмо) та просодики (темп, ритм, тембр, сила голосу тощо).

Однією з основних умов, що сприяють всебічному розвитку особи, є гармонійний фізичний розвиток. Вчитель-реабілітолог є одним з учасників команди фахівців ІРЦ, який забезпечує здійснення діагностичної та корекційної роботи, спрямованої на оцінку та розвиток:

- соматичного стану особи;
- рухової активності та саморегуляції;
- міжаналізаторних зв'язків;
- статичної координації;
- символічного, регуляторного, динамічного, кінестетичного та просторового праксису.

З метою підвищення ефективності роботи інклюзивно-ресурсного центру, застосування єдиних підходів до комплексної оцінки розвитку осіб та ведення електронного реєстру дітей з ООП впроваджено автоматизовану систему ІРЦ («АС ІРЦ»). Завдяки налагодженню роботи автоматизованої системи ІРЦ батьки мають змогу подавати заяви на проведення КО дистанційно на портал : <https:ircenter.gov.ua/>. АС ІРЦ полегшує також роботу закладів освіти, адже вони мають змогу в електронному варіанті скласти індивідуальну програму розвитку для особи з ООП, використовуючи висновки, попередньо сформовані фахівцями ІРЦ, з якими також можна ознайомитись на даному порталі. Автоматизована система ІРЦ забезпечує створення єдиного інформаційного середовища у сфері інклюзивної освіти .

Зареєстровано на порталі системи автоматизації інклюзивно-ресурсних центрів 504 заяви від батьків щодо проведення комплексної оцінки розвитку осіб з особливими освітніми потребами, з них: Чортківської МТГ - 261 особа та з інших ТГ- 223 особи:: Білобожницької ТГ- 65 осіб , Заводської ТГ - 39 осіб, Колиндяндської ТГ- 47 , Нагірянської ТГ – 67 та з інших ТГ -21 особа. Фахівцями центру забезпечено проведення КО в повному обсязі стосовно всіх категорій осіб.

Протягом 2025 року фахівцями (консультантами) інклюзивно-ресурсного центру здійснено психолого-педагогічну оцінку розвитку 102 особам: з них 46 осіб пройшли повторну комплексну оцінку розвитку дитини та 56 – первинну (нововиявленні). Дошкільного віку – 40 осіб, шкільного віку – 62 особи, раннього віку (до 2 років) – 3 особи, з числа внутрішньо переміщених осіб – 13.

Протягом 2025 року робота Центру проводилась у постійній взаємодії з закладами освіти. З метою забезпечення ефективності освітнього процесу осіб з ООП, які здобувають освіту в умовах інклюзивного навчання створені команди психолого-педагогічного супроводу в кожному навчальному закладі.

З метою надання якісної підтримки в освітньому процесі особам з особливими освітніми потребами, батькам/законним представникам та педагогічним працівникам до команд психолого-педагогічного супроводу закладів освіти залучаються фахівці (консультанти) інклюзивно-ресурсного центру.

Учасникам команд супроводу фахівці інклюзивно-ресурсного центру надають консультативну допомогу з питань організації інклюзивного навчання, відповідно до визначених освітніх потреб осіб; беруть участь у підготовці ІПР, а також надають учасникам команд супроводу методичну та просвітницьку допомогу щодо особливостей організації освітнього середовища.

Позитивним є те, що директор, фахівці (консультанти) інклюзивно-ресурсного центру постійно організовують засідання фахівців центру, на яких розглядають питання результатів проведення комплексних психолого-педагогічних оцінок розвитку осіб, визначення освітніх труднощів, рівнів підтримки у даних осіб, надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг особам з особливими освітніми потребами.

У 2025-2026 навчальному році в закладах освіти Чортківської МТГ організовано інклюзивне навчання для 75 учнів (45 інклюзивних класів):

- 8 учнів- II рівня підтримки;
- 34 учні –III рівня підтримки;
- 28 учнів – IV рівня підтримки;
- 5 учнів – V рівня підтримки .

З метою забезпечення ефективності освітнього процесу для осіб з ООП, які здобувають освіту в умовах інклюзивного навчання, створені команди психолого-педагогічного супроводу в кожному навчальному закладі. Фахівці ІРЦ систематично беруть участь у засіданнях команди психолого-педагогічного супроводу, надають методичні рекомендації та беруть участь у командній роботі педагогів щодо складання індивідуальних програм розвитку, створення

адаптацій і модифікацій програм та навчальних матеріалів, організації інклюзивного середовища та моніторингу успішності.

Однією з важливих функцій ІРЦ є проведення корекційно-розвиткових занять. Дані послуги надаються особам, які потребують логопедичної допомоги, допомоги психолога, фізичної реабілітації та перебувають на обліку в ІРЦ. Щотижня корекційно-розвиткові заняття регулярно відвідують 69 осіб, які потребують корекційної допомоги. Індивідуальні та групові заняття, спрямовані на корекцію порушень розвитку мовлення, пізнавальної сфери та емоційної регуляції, фізичного розвитку та соціальної адаптації, що є важливою частиною інклюзивної освіти.

Заняття для осіб з особливими освітніми потребами проводяться в кабінетах фахівців інклюзивно-ресурсного центру, які укомплектовані відповідними меблями. Закуплено комплекс комп'ютерної техніки: ноутбуки, планшети, принтер, ламінатор, інтерактивна дошка з сенсорним модулем, які підключені до мережі Інтернет. Інклюзивно-ресурсний центр забезпечено комплектами

сучасних розвиваючих ігор, дидактичними матеріалами, а саме: набором для мозочкової стимуляції, сенсорної інтеграції, пісочної терапії, модульного конструктура, настільними розвиваючими іграми. Також фахівці у своїй роботі використовують обладнання та інструменти для розвитку мовлення, тактильно-сенсорні набори та навчально-ігрові комплекти різної тематики.

Дуже важливим при проведенні корекційно-розвиткових занять є "раннє втручання", перевагами якого є:

- кращі компенсаторні можливості організму;
- збільшений час підготувати дитину до школи;
- змога уникнути більш складних порушень.

Важливою є методична підтримка інклюзивного навчання та інформаційно-просвітницька діяльність.

Проте корективи, внесені подіями в Україні змусили нас змінити організацію та форми методичної та консультативної роботи. Проводимо та надаємо інформацію, використовуючи інтернет-сервіси, електронні скриньки, створюючи групи у VIBER, на своїй сторінці у FACEBOOK та у соціальній мережі INSTAGRAM.

Також, надаємо психологічну допомогу батькам внутрішньо переміщених осіб, методичну підтримку та рекомендацій щодо організації інклюзивного навчання та ІПР для осіб з ООП.

ІРЦ співпрацює з педагогічними працівниками закладів дошкільної та загальної середньої освіти з метою раннього виявлення та надання своєчасної психолого-педагогічної допомоги особам з особливими освітніми потребами.

Фахівці проводять індивідуальні та групові консультації, тренінги з педагогічними працівниками, батьками, практичними психологами закладів дошкільної, загальної середньої освіти: проведено 17 січня 2025 року інтерв'язійну зустріч для асистентів вчителя «Командна і міждисциплінарна взаємодія при організації інклюзивного навчання. Ключові аспекти та важливі напрямки роботи», семінар з елементами тренінгу для практичних психологів та корекційних педагогів ЗЗСО та ЗДО «Стрес, вигорання, відновлення: шлях до стійкості для психологів та вихователів» - 28.03.2025 року . Семінар-зустріч для батьків майбутніх першокласників «Як допомогти дитині і собі адаптуватися до старту школи» - 26.03.2025 року, семінар для асистентів вчителя /вихователя «Перегляд ІПР, внесення доповнень та корегування цілей» - 23.06.2025 року. Семінар-тренінг для педагогів, які працюють в інклюзивних класах «Інклюзія в освітньому процесі, як одна із форм соціалізації особи з особливими освітніми потребами». – 27 серпня 2025 року.

Семінар з елементами тренінгу для асистентів вчителя «Команда супроводу в інклюзивному освітньому просторі: сучасні аспекти та виклики».- 19.09.2025 року. Тренінг для корекційних педагогів, які працюють з особами з особливими освітніми потребами «Психологічний крос шляхами арт-терапії , як засобу самоусвідомлення, самопізнання і пошуку дороги до себе».-17.10.2025 року. Тренінг для батьків майбутніх першокласників «Мовленнєва готовність : шлях до впевненого першокласника», професійний захід у межах міжнародної компанії «16 днів проти насильства»-05.12.2025 року.

З метою просвіти щодо розвитку дітей організовано зустрічі для батьків в рамках проєкту «Клуб турботливих батьків» (раннього та молодшого дошкільного віку). Для майбутніх першокласників, які отримують корекційні послуги в ІРЦ, (з вересня 2024 р. по червень 2025 р.) проводився курс «Готовність до школи». Майстер-класи для дітей до Різдвяних свят, Великодніх свят, до Дня матері, до Дня Вишиванки, до Дня Захисту дітей, до Всесвітнього дня доброти, до Міжнародного дня толерантності та творчі майстри-класи для дітей «Подорож у країну Емоцій».

За запитом фахівцями ІРЦ здійснюється консультативно-психологічна допомога батькам, проводяться просвітницькі зустрічі, тренінги, індивідуальні консультації, що сприяють кращому розумінню потреб дитини та ролі сім'ї в корекційному процесі.

Значна увага в центрі приділяється підвищенню професійного рівня фахівців. З цією метою фахівці відвідують курси підвищення кваліфікації в ТОКІППО, тренінги, семінари, вебінари, майстер класи.

Інформація про діяльність центру регулярно оновлюється на сторінці в Facebook, на якій можна відстежити новини інклюзивно-ресурсного центру та знайти багато корисного та цікавого матеріалу щодо розвитку дітей та організації освітнього середовища.

Директор ІРЦ

Світлана ХОМ'ЯК